

עמוס גלעד

לגנוז את הסיפוח

רשלני, מסוכן ומיותר

הולך ומתברר כי תוכנית הסיפוח היא מעשה רשלני, בבחינת הימור מסוכן – ואם ראש הממשלה אכן יממש את תוכניתו ויכריז על סיפוח, יהיה בכך איום על הביטחון הלאומי של ישראל. הביטחון הלאומי נובע בין היתר ממסכת היחסים הביטחוניים המופלאה עם הממלכה ההאשמית של ירדן ומהתיאום הביטחוני היעיל עם הרשות הפלסטינית. ישראל נהנית גם מהישג חסר תקדים של עומק אסטרטגי מהים התיכון ועד גבול ירדן-עיראק, מרחב שנותן לה שקט ויציבות מטרור ומאיומים צבאיים. ההשקעה הנדרשת כדי לקיים את ההישג הזה או את המציאות הביטחונית המופלאה היא נמוכה, וצה"ל משקיע בכך כוחות מעטים, משי"ת סיבות: יכולותינו המודיעיניות-צבאיות והתיאום הביטחוני המודיעיני, בראש ובראשונה עם ירדן ולצידה גם עם הרשות הפלסטינית. מציאות זו מגולמת בחיסכון של הרבה דם שעלול היה להישפך ושל הרבה משאבים. בקעת הירדן היא אזור שקט ביטחוני גיבוי, אבל מוזנח מאוד מבחינה אזורית. ולצד זאת, כוונת הסיפוח – עוד טרם מימושה – מעוררת כלפינו התנגדות קשה מאוד מצד רוב מדינות אירופה והאיחוד האירופי וממחנה רחב בארצות-הברית, ובראשו האיש שיתכן שיהיה נשיא תוך כחצי שנה, ג'ו ביידן. מדינות ערב, בניגוד להבטחות, אינן תומכות בתוכנית טראמפ – ואין באופק מדינה ערבית שתתמוך בסיפוח. מעבר לכך נשאלת השאלה: מה תהיה דמותה של מדינת ישראל שתיאלץ להכיל מיליוני פלסטינים? מהלך שכזה גם יגרום בסבירות גבוהה לכרסום במעמדה של הרשות הפלסטינית, עד כדי קריסתה, ויעודד גורמים קיצוניים כדוגמת חמאס להצביע על אבו-מאזן כמי שנכשל בנתיב השלום,

לעומת נתיב האלימות והטרור.

זאת ועוד, ישראל מתמודדת עם איראן ושלוחותיה כאיום מרכזי על ביטחונה הלאומי. התמודדות זו מחייבת גיוס של כל המשאבים. ערעור היציבות והשקט בחזית המזרחית עלול להסיט את תשומת הלב ולעוות את סדר העדיפויות הנכון לצורך הטיפול הנדרש באתגרי טרור, ולעודד מהומות ואלימות שעלולות ללוות אותנו כתוצאה מהסיפוח.

מדוע נדרש הסיפוח? אין לכך סיבה הגיונית. בנקודת הזמן הזאת, גם אם תיכשל תוכנית הסיפוח, הכישלון יותיר אחריו מחת לוקת פנימית חריפה ויעלה עננה כבדה מעל היחסים בינינו לבין ארצות-הברית, כיוון שהנשיא הידידותי לישראל סופג עלבונות אישיים חריפים מצד אנשי ציבור ישראלים. כישלון הסיפוח גם יעורר מחשבות: האם ניתן להשיג מישראל הישגים מדיניים על ידי לחץ? במיוחד מטרידה השאלה האם המדינה שבה יהיה שוויון דמוגרפי בין היהודים לפלסטינים לא תעמיד במבחן קשה את החזון הציוני כולו.

מה תהיה דמותה של ישראל שתואלץ להכיל מיליוני פלסטינים? בנוסף, הסיפוח גם יגרום בסבירות גבוהה לכרסום במעמדה של הרשות הפלסטינית, עד כדי קריסתה, ויעודד גורמים קיצוניים כמו חמאס

לכן, על הקבינט המדיני-ביטחוני לגנוז את התוכנית. לצד זאת, מומלץ להחליט לחזק את בקעת הירדן. מעבר לכך, עוצב שעדיין לא ברור מהו המתווה המדויק של התוכנית ומהי עמדת ארצות-הברית, ששרויה במאבק קשה בחזית הפנימית. בשורה התחתונה, מהלך הסיפוח מיותר לחלוטין, בעל פוטנציאל נזק רב-ממדי לטווח הארוך לביטחון ישראל ולעתידה. כדאי להימנע ממנו, כדי שלא יצטרף לרשימת המהלכים האסטרטגיים האומללים שנעשו בעבר. ■

אלוף (מיל') עמוס גלעד הוא ראש המכון למדיניות ואסטרטגיה (IPS) במרכז הבינתחומי הרצליה